

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 523/2010-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. marca 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. K., B., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. K., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Brezno v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 43/03 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Brezno v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 43/03 p o r u š i l základné právo J. K., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Brezno vo veci vedenej pod sp. zn. 2 T 43/03 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. J. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 500 € (slovom tritisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Brezno povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

1. J. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,30 € (slovom tristotri eur a tridsať centov), ktoré je Okresný súd Brezno povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. Ľ. K., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 523/2010-9 z 9. decembra 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Brezno (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 43/03 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplynulo, že „*Na Okresnom súde v Brezne bola prokurátorom Okresnej prokuratúry v Brezne v roku 2003 podaná žaloba sp. zn. 2T 43/2003 na obžalovaného P. K za trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona. Obžalovaný sa mal dopustiť skutku tak, že dňa 23. 7. 2002 asi 18:40 hod v B. v maštali pri rodinnom dome č. 74, po predchádzajúcej hádke, napadol svojho brata J. K., takým spôsobom, že ho udrel kovovou časťou vidiel po temene hlavy a následne po rukách, čím mu spôsobil tržnú hlavu temena hlavy, pásovité podkožné krvné podliatiny a kožné oderky nad ľavou lopatkou, podkožné krvné podliatiny hrudníka nad prsným svalom, drobné ranky na*

pravom predlaktí, zlomeninu hlavičky 4. a 5. záprstnej kosti, ktoré zranenia si vyžiadali dobu liečenia a PN v trvaní od 24. 7. 2002 do 7. 9. 2002.

Súd vytýčil hlavné pojednávanie na deň 7. 7. 2003, ktoré pojednávanie bolo odročené, pretože poškodenému J. K. nebolo doručené predvolanie. Ďalšie hlavné pojednávanie bolo vykonané 25. 9. 2003, na ktorom bol vypočutý obžalovaný, ako aj poškodený J. K. Ďalšie hlavné pojednávanie sa konalo dňa 22. 3. 2004 a ostatné hlavné pojednávanie bolo vykonané dňa 27. 11. 2006. Z dôvodu vznesených pochybností obžalovaným o druhu a závažnosti zranení poškodeného J. K. bol v konaní pribratý Ú. B. za účelom preskúmania znaleckého posudku vypracovaného MUDr. J. K., znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdneho lekárstva. Podľa uznesenia Okresného súdu v Brezne zo dňa 27. 1. 2007 znalecký posudok mal vypracovať Ú. do 30 dní od prevzatia spisového materiálu. Proti uzneseniu o pribratí Ú. podal sťažnosť obžalovaný. Krajský súd v Banskej Bystrici sťažnosť obž. P. K. uznesením zo dňa 15. 5. 2007 zamietol a rozhodnutie doručil Okresnému súdu v Brezne dňa 10. 7. 2007.

Okresný súd v Brezne až do súčasnosti nevykonal v konaní žiadny ďalší procesný úkon. Poškodený J. K. podal dňa 14. 7. 2004 na Okresnom súde v Brezne sťažnosť na postup súdu. Predsedníčka Okresného súdu odpovedala poškodenému na sťažnosť listom zo dňa 19. 5. 2004 následne podal poškodený J. K. sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorá bola doručená Okresnému súdu v Brezne dňa 1. 12. 2009. Predsedníčka Okresného súdu v Brezne prešetrila sťažnosť na prieťahy v konaní a listom zo dňa 15. 12. 2009 odpovedala, že nezistila prieťahy v konaní spôsobené postupom súdu. Dôvodom, pre ktorý súd nekoná je skutočnosť, že napriek opakovaným výzvam Ú. v B. nepredložil doposiaľ vypracovaný znalecký posudok. Sťažnosť vyhodnotila ako nedôvodnú.

Sťažovateľ poškodený J. K. sa nestotožňuje so záverom predsedníčky Okresného súdu v Brezne, že jeho sťažnosť je nedôvodná. ...

V predmetnej právnej veci, ako vyplýva z vyššie uvedenej chronológie právnych úkonov, súd nekoná v súlade s Trestným poriadkom a v súlade s Ústavou SR čl. 48, ods. 2.

Prieťahy v konaní je potrebné posudzovať z pohľadu náročnosti prejednávanej veci, z pohľadu prístupu účastníkov ku konaniu, ale tiež z pohľadu plynulosti a efektívnosti konania súdom. V predmetnej veci sa zmenil zákonný sudca na prejednanie veci, čo spôsobilo nekonceptnosť súdu v ďalšom postupe. Súd pribral v konaní znalca, ktorému

uložil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku. Ú. v B. doposiaľ nepredložil vypracovaný znalecký posudok. Sťažovateľ nemôže akceptovať vyjadrenie predsedníčky Okresného súdu v Brezne, že súd nespôsobil žiadne prietahy v konaní, ale tieto vznikli na strane znaleckej organizácie. Súd má zákonné možnosti na zjednanie nápravy, ktoré môže použiť, aby predišiel vzniku prietahov spôsobených nečinnosťou Ú. v B. Dôsledkom nesprávneho postupu súdu prebieha súdne konanie sp. zn. 2T 43/2003 od roku 2003. Sťažovateľ ako poškodený si v predmetnom konaní uplatnil nárok na náhradu škody, ktorý mu ale do dnešného dňa nemohol byť priznaný. Zranenia, ktoré sťažovateľ - poškodený utrpel mali byť bodovo ohodnotené znaleckým posudkom, ktorý nariadil vykonať súd. Sťažovateľ využil možnosť a podal sťažnosť na postup súdu a domáhal sa zjednania nápravy. Predsedníčka Okresného súdu v Brezne vyhodnotila podanú sťažnosť ako nedôvodnú. ...

Predmetná právna vec podľa nášho právneho názoru nie je zvlášť zložitá, okrem výsluchu svedkov si vyžaduje posúdiť odborné otázky znalcom z odboru zdravotníctvo -súdne lekárstvo. Súd pribral v konaní Ú. v B., ktorý mal preskúmať znalecký posudok MUDr. J. K., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvi súdne lekárstvo. Skutočnosť, že súd si v primeranej lehote nezadovážil znalecký posudok nemôže byť pripisovaná na ťarchu ani žalovaného, ani poškodeného. Súd nedôsledným postupom spôsobil výrazné prietahy v trestnom konaní.

Sťažovateľ - poškodený reagoval na výzvy súdu, zúčastnil sa hlavného pojednávania a v jeho postupe nemožno vidieť žiadne obštrukcie, ktoré by mohli spôsobiť prietahy v konaní.

Štát znáša zodpovednosť nielen za nedostatky v postupe sudcov, ale aj za ďalšie osoby vstupujúce do konania v oficiálnom postavení. Sudca je teda zodpovedný za prípravu veci a rýchle prejednanie. Oneskorené vypracované znaleckého posudku je zapríčinené okolnosťami, ktoré mohol štát, resp. súd v rámci svojich zákonných možností ovplyvniť. Personálne zabezpečenie súdu je v plnom rozsahu v právomoci štátu, preto nemôže byť k tejto okolnosti prihliadané pri posudzovaní porušenia ústavného práva sťažovateľa. Priznanie ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu organizovať prácu tak, aby sa toto ústavné právo mohlo objektívne realizovať. Z chronológie právnych úkonov, ktoré boli vykonané od podania žaloby vyplýva,

že tak súd nekonal. Účelom ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy SR je dosiahnuť efektívnu a včasnú právnu ochranu práva priznaného Ústavou SR, resp. všeobecne záväznými právnymi predpismi. Stav, kedy súd v označenej veci koná už 7 rokov vedie k výraznej právnej neistote sťažovateľa a bráni sťažovateľovi dosiahnuť náhradu spôsobenej škody.

Sťažovateľ využil zákonné možnosti a prostriedky, upozornil na prieťahy v konaní predsedníčku Okresného súdu v Brezne, ale ani táto sťažnosť napriek prísľubu na priebežnom konaní vo veci nič nezmenila.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia v rozsahu 7 000 Eur, ktoré odôvodňuje dlhodobou právnou neistotou vo vzťahu k priznaniu nároku na náhradu spôsobenej škody v trestnom konaní.

Trovy právneho zastúpenia sú účtované za dva úkony právnej služby, prevzatie veci, vypracovanie ústavnej sťažnosti, á 120,23 Eur a dvakrát režijný paušál á 7,21 Eur, základ pre DPH 240,46 Eur, 19 % DPH 45,68 Eur, celkove trovy konania 300,56 Eur. Účtovanie je vykonané podľa § 11 ods.2. vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Na základe uvedených skutočností navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky takto rozhodol:

1. Základné právo sťažovateľa J. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde v Brezne sp. zn. 2T 43/2003 porušené bolo.

2. Okresnému súdu v Brezne sa prikazuje vo veci sp. zn. 2T 43/2003 konať bez zbytočných prieťahov.

3. J. K. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 7 000 Eur (slovom sedemtisíc Eur), ktoré je Okresný súd v Brezne povinný zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd v Brezne je povinný nahradiť J. K. trovy právneho zastúpenia v sume 300,56 Eur (slovom tristo Eur päťdesiatšesť Eurocentov) na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. E. K. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 4023/2010 zo 7. januára 2011 a z 11. februára 2011 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 25. februára 2011.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom prvom vyjadrení iba požiadala o predĺženie lehoty na zaujatie stanoviska, pričom súhlasila s upustením od ústneho pojednávania v danej veci. V liste z 11. februára 2011 uviedla chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„... Súd uznesením 2T/43/2003-166 zo dňa 29. 01. 2007 pribral do trestného konania znaleckú organizáciu – Ú. B. na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku za účelom preskúmania posudku č. 194/2002 vypracovaného MUDr. J. K., znalcom z odboru zdravotníctvo, farmácia, odvetvie súdne lekárstvo NsP B. Proti uvedenému uzneseniu podal obžalovaný prostredníctvom C. & spol. sťažnosť dňa 28. 02. 2007, o ktorej rozhodol uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici č. k. 5To 110/07 zo dňa 15. 05. 2007, ktorým sťažnosť obžalovaného zamietol. Dňa 23. 07. 2007 bol celý spis zaslaný Ú. B. Od uvedeného termínu spis sa nachádzal v tomto znaleckom ústave, kde asistentka senátu sa telefonicky, ako aj písomne dotazovala k stavu znaleckého posudku, pričom podľa vyjadrení zamestnancov ústavu, mal tento spis pridelený M. M. Od 01. 01. 2009 došlo k zmene zákonného sudcu, keď sudkyňa JUDr. V. R. odišla do starobného dôchodku a spis bol náhodným výberom pridelený JUDr. M. S. teda v čase, keď tento spis bol v Ú. B. Za celý rok 2009 aj napriek telefonickým dotazom a urgenciám ústav nevypracoval znalecký posudok a ani spis nevrátil. Od 01. 01. 2010 do 30. 06. 2010 bol zákonný sudca JUDr. M. S. pridelený na výkon funkcie sudcu na Krajský súd v Banskej Bystrici a už od mája 2010 sa permanentne urgoval ústav na vypracovanie znaleckého posudku a oznámenie príčin, z akého dôvodu tento ústav 3 roky nekonal. Dňa 03. 09. 2010 bolo písomne urgované o vrátenie spisu, keďže na naše telefonické urgencie ústav nereagoval. Opätovne bolo písomne žiadané o vrátenie spisu dňa 22. 12. 2010, pričom ústav ani na túto ďalšiu písomnú urgenciu vôbec nereagoval a nielenže nevypracoval znalecký posudok, ale ani nevrátil spis. Vzhľadom na tento negatívny postoj Ú. už predsedníčka súdu začala konať vo veci okamžitého vrátenia spisu a z akého dôvodu nebol doteraz vypracovaný znalecký

posudok MUDr. R. K. jej oznámil, že uvedený spis sa nachádzal u MUDr. M. M., ktorý však odišiel do starobného dôchodku a spisy nechal nevybavené a neprehľadne uložené. Až na prosbu predsedníčky súdu MUDr. H. si vyčlenil čas na hľadanie nášho spisu a až po takomto postupe bol celý spis vrátený Okresnému súdu Brezno dňa 31. 01. 2011 bez vypracovaného kontrolného znaleckého posudku.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti Okresný súd Brezno, zákonný sudca, v danom prípade nespôsobil prieskumy v konaní, tieto boli spôsobené benevolentným konaním Ú. B. Nebyť ochoty MUDr. H., doteraz by náš súd nedisponoval spisom. Po vrátení spisu Okresnému súdu Brezno zákonný sudca už vypracoval nové uznesenie o pribratí iného znalca do konania na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku.“

3.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol, že:

„... Sťažovateľ J. K. prostredníctvom právneho zástupcu prehlasuje, že netrvá na tom aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie, pretože ústne pojednávanie by neprineslo ďalšie nové skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. K vyjadreniu predsedníčky Okresného súdu zaujíma sťažovateľ toto stanovisko. Nesporne v podanom vyjadrení sú uvedené chronologicky jednotlivé právne úkony, ktoré súd v označenej trestnej veci vykonal. Popis úkonov a časové obdobia nečinnosti súdu sú fakticky zhodné so skutočnosťami uvedenými v ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Nemožno sa však stotožniť s tvrdením predsedníčky Okresného súdu Brezno, že súd nespôsobil prieskumy v konaní a tieto boli spôsobené benevolentným konaním Ú. B. Ú. bol do konania pribratý uznesením súdu. Súd určil Ú. - právnickej osobe a znaleckej organizácii povinnosť vypracovať znalecký posudok v stanovenej lehote. Bolo povinnosťou súdu zabezpečiť, aby znalecká organizácia vypracovala riadne a včas znalecký posudok a za týmto účelom mal súd použiť všetky zákonné prostriedky, ktoré zákon súdu umožňuje. Nečinnosť znaleckej organizácie umožnila nedôslednosť súdu dohliadnuť na vypracovanie posudku. Možno súhlasiť len s tým, že tieto prieskumy nevyvolal výlučne súd svojou nečinnosťou ale sú podmienené nečinnosťou znaleckej organizácie za ktorú v konečnom dôsledku zodpovedá súd v rámci riadneho a včasného vykonania trestného konania.

Poškodený v trestnom konaní - sťažovateľ nemal žiadnu možnosť prietahom zabrániť a žiadnym spôsobom sa na nich nepodielal. Poškodený - sťažovateľ v roku 2009 žiadal o zjednanie nápravy a namietal, dobu trvania trestného konania. Až do podania ústavnej sťažnosti Okresný súd v Brezne nevykonal žiadne úkony smerujúce k urýchlenému prejednaniu a rozhodnutiu veci.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 43/03:

Dňa 27. marca 2003 bola okresnému súdu doručená obžaloba prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno na P. K. (brata sťažovateľa) pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľ je poškodený v napadnutom konaní.

Dňa 3. júna 2003 okresný súd nariadil vo veci termín hlavného pojednávania na 7. júl 2003.

Dňa 7. júla 2003 bolo pojednávanie odročené na 25. september 2003 z dôvodu neustanovenia sa poškodeného, teda sťažovateľa.

Dňa 25. septembra 2003 okresný súd odročil hlavné pojednávanie na neurčito z dôvodu vyhľadania a predvolania novonavrhnutých svedkov a znalca.

Dňa 3. októbra 2003 okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru v P. o zistenie miesta zdržiavania sa navrhnutého svedka S. a o oznámenie mien príslušníkov polície, ktorí sa zúčastnili služobného zákroku pri skutku uvedenom v obžalobe.

Dňa 2. novembra 2003 okresný súd urgoval svoje žiadosti z 3. októbra 2003.

Dňa 21. januára 2004 okresný súd požiadal o spoluprácu O. vo V. v prípade zistenia pobytu svedka S.

Dňa 29. januára 2004 súd nariadil vo veci pojednávanie na 22. marec 2004.

Dňa 5. februára 2004 okresný súd požiadal Okresného riaditeľstvo Policajného zboru v B. o vypátranie pobytu svedka S.

Dňa 22. marca 2004 okresný súd hlavné pojednávanie odročil na neurčito z dôvodu potreby vykonania ďalšieho dokazovania.

Dňa 6. júla 2004 okresný súd nariadil termín pojednávania na 22. júl 2004.

Dňa 22. júla 2004 pojednávanie okresný súd odročil na neurčito z dôvodu potreby vykonania ďalšieho dokazovania.

Dňa 11. októbra 2004 súd nariadil termín pojednávania na 2. december 2004.

Dňa 2. decembra 2004 okresný súd pojednávanie odročil do právoplatného skončenia veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 T/55/04, kde bol obžalovaný tiež P. K.

Dňa 26. septembra 2006 okresný súd stanovil termín pojednávania na 27. november 2006.

Dňa 27. novembra 2006 pojednávanie okresný súd odročil na neurčito z dôvodu potreby vykonania ďalšieho dokazovania.

Dňa 27. januára 2007 okresný súd uzneseniami ustanovil obžalovanému obhajcu a pribral znalecký ústav (Ú.) na vykonanie posudku. Podľa uvedeného uznesenia Ú. mal znalecký posudok vypracovať do 30 dní od prevzatia spisového materiálu.

Dňa 26. februára 2007 podal obžalovaný sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o pribratí znaleckého ústavu.

Dňa 2. mája 2007 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti.

Dňa 15. mája 2007 krajský súd sťažnosť sťažovateľa zamietol. Spis bol okresnému súdu vrátený 10. júla 2007.

Dňa 23. júla 2007 okresný súd zaslal spis znaleckému ústavu na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 17. marca 2009 okresný súd výzvou urgoval vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 30. novembra 2009 okresný súd výzvou urgoval vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 25. mája 2010 okresný súd výzvou urgoval vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 30. júna 2010 bol znalecký ústav telefonicky požiadaný o vrátenie spisu bez vypracovania znaleckého posudku.

Dňa 23. decembra 2010 bol znalecký ústav písomne požiadaný o vrátenie spisu bez vypracovania znaleckého posudku, ktorý bol okresnému súdu vrátený 31. januára 2011.

Dňa 10. februára 2011 okresný súd uznesením pribral do konania iného znalca (znaleckú organizáciu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 43/03 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priesťahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanom konaní a konštatuje, že okresný súd bol v danej veci opakovane nečinný, a to krátkodobo od 22. marca 2004 do 6. júla 2004 (tri mesiace) a dlhodobo od 2. decembra 2004 do 26. septembra 2006 (jeden rok a deväť mesiacov). Okrem toho ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní postupu súdu nemohol prehliadnuť najmä skutočnosť, že okresný súd zbytočne toleroval vyhotovenie znaleckého posudku minimálne od konca roku 2007 až

dodnes, teda najmenej ďalšie dva roky sa vo veci nekonalo efektívne, pričom toto obdobie neefektívnej činnosti rozhodne nadobudlo charakter zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Všeobecný súd pritom vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň obrátila osoba so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zákon zveruje (vrátane poriadkových opatrení podľa § 53 Občianskeho súdneho poriadku) aj vo vzťahu k súdnemu znalcovi. Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca (napr. III. ÚS 111/01).

Uvedený postup okresného súdu teda nie je ničím ospravedliteľný, pretože počas štyroch rokov súd nevykonával vo veci úkony, alebo nevykonával efektívne úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné. K uvedenej nečinnosti, a teda k prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu okresného súdu. Obranu predsedníčky okresného súdu, že „*zákonný sudca, v danom prípade nespôsobil prieťahy v konaní*“, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného

v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na objektívne možnosti príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie „v rozsahu 7 000 Eur, ktoré odôvodňuje dlhodobou právnou neistotou vo vzťahu k priznaniu nároku na náhradu spôsobenej škody v trestnom konaní“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané vo výške 3 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ si uplatnil trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia zo 6. októbra 2010 a spísanie sťažnosti 4. novembra 2010). Za dva úkony vykonané v roku 2010 patrí odmena v sume dvakrát po 120,23 € a režijný paušál dvakrát po 7,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 254,88 €. K uvedenej sume bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 48,42 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 303,30 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2011